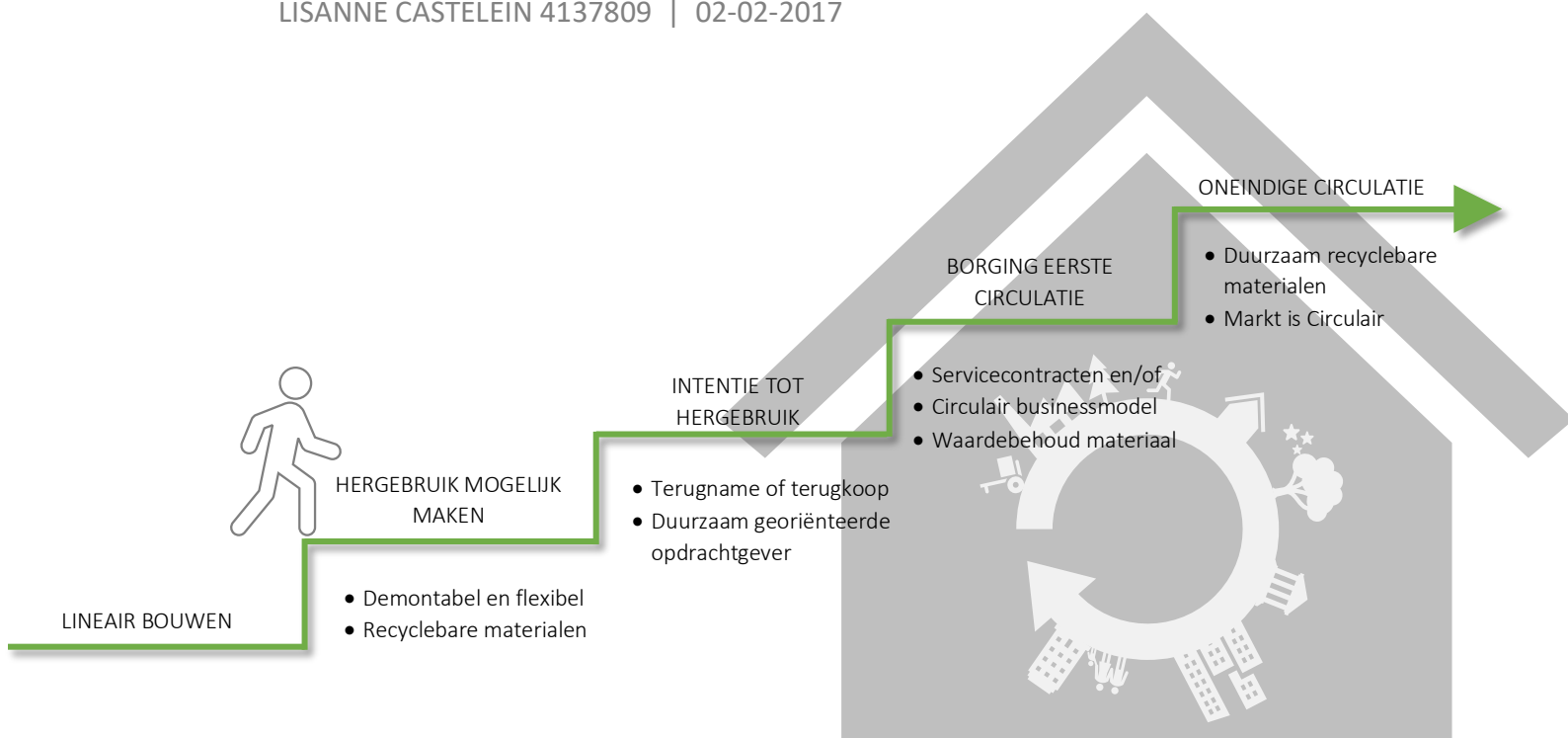

Circulair Contracteren

REFLECTIE OP GESTELDE DOELEN, PROCES EN RESULTATEN

LISANNE CASTELEIN 4137809 | 02-02-2017

Dit document beschrijft het procesverloop van het afstudeerproject Circulair Contracteren. Het begint met een korte beschrijving van de problematiek waarop wordt ingespeeld, waarna achtereenvolgens de gestelde onderzoeksdoelen, het doorlopen proces, beperkingen en de resultaten en de mate waarin zij voldoen aan de gestelde doelen worden behandeld. Als laatste wordt ingegaan op de acties die voor de afstudeerdatum nog worden uitgevoerd.

Problematiek

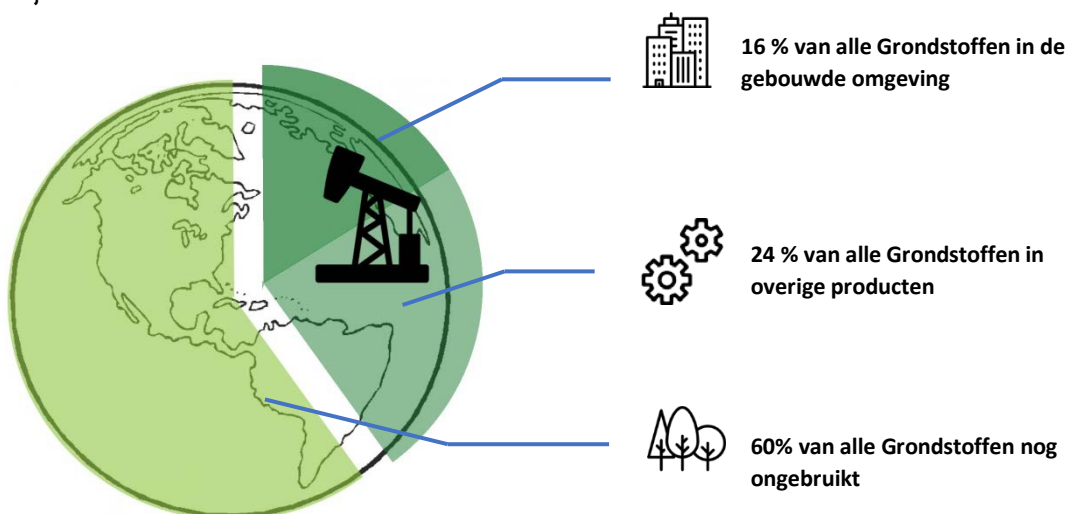
Aan het begin van dit he afstudeerproces werden doelen gesteld voor het project. Het was niet alleen belangrijk om een onderzoek op te zetten van wetenschappelijke en praktische relevantie, maar het moest ook een onderzoek zijn waarbij ik me persoonlijk gemotiveerd voelde. Dit vond ik in CE. Ik wilde op kleine schaal bijdragen aan de ontwikkeling naar een betere wereld. Met het uiteindelijke onderzoek naar contracten en contracteren voor CE-bouwprojecten kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan de kennis die nodig is voor de transitie.

De Circulaire Economie is de meest gehoorde term met betrekking tot duurzaamheid op dit moment. Door de gelimiteerde kennis is het ook een uitdagend onderwerp voor een onderzoek. Elke bijdrage is nuttig en wordt al snel gebruikt in praktijk. Ook tijdens het onderzoek viel de grote interesse van de bouwsector op. Het was duidelijk dat de praktijk zoekt naar manieren om de overstap naar circulariteit te maken. Dat is ook nodig, gezien toenemende schaarste aan grondstoffen, een groeiende samenleving en vervuiling (figuur 1). De verplaatsing van lineaire naar circulaire economie is niet ver weg. Maar oplossingen voor voorkomende problemen zijn lastig te vinden, zeker de oplossingen voor uitdagingen in de bouw.

Oorspronkelijke en nieuwe doelen

Na de P2 was het onderzoeksdoel het creëren van een model voor circulaire aanbesteding, in overleg met mentoren is niet lang daarna besloten om het onderzoek te focussen op contracten en contracteren. De wijziging kwam onder andere door overlap met een andere student en het gebrek aan praktijkkennis, waardoor het bepalen van een geschikt en afgebakend onderzoek lastig was.

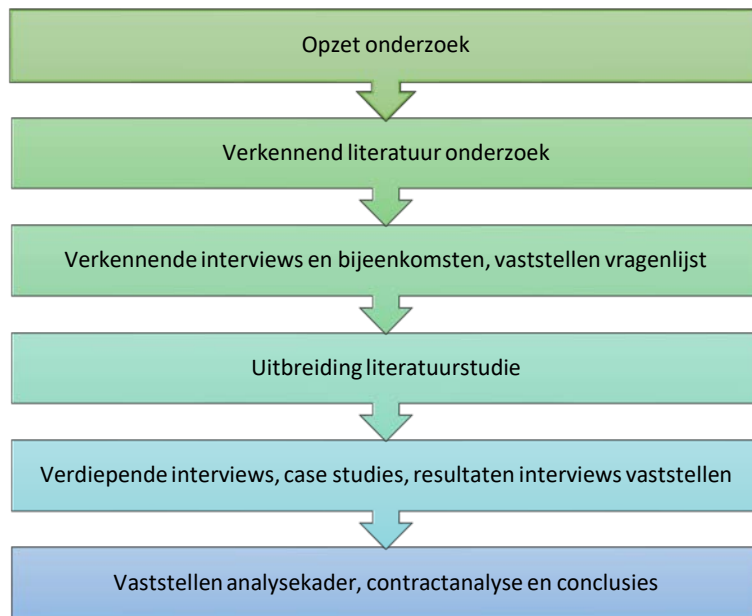
Het uiteindelijk doel van dit onderzoek werd dus het bepalen van de meest geschikte contractvorm voor circulaire bouwprojecten. Onderdeel hiervan was een analyse die de verschillende aspecten van contracten en circulariteit in de bouwsector definieert en onderzoekt, met gebruikmaking van de ervaring van professionals in het vakgebied. Op deze manier konden de huidige standaarden en mogelijkheden worden vastgesteld en ideeën voor de toekomst uitgewerkt. Opdrachtgevers kunnen gebruik maken van de verzamelde informatie in aankomende bouwprojecten. Daarnaast kunnen onderzoekers en adviesbureaus gebruik maken van conclusies en analyses om eigen inkoop en adviezen met betrekking op contracten in een circulaire economie te versterken. Het onderzoek moest een onderdeel worden van de bruikbare en beschikbare literatuur in de praktijk.

Figuur 1:Huidige grondstoffen balans, in 2050 is twee keer zoveel nodig (Eigen afbeelding, bron data: (Prins e.a., 2015)

Proces

In figuur 2 is het proces dat voor ogen was afgebeeld. Er is hiervoor gekozen vanwege de beperkte kennis op dit moment. Het bood de beste mogelijkheden om het onderwerp binnen korte tijd te begrijpen.

Figuur 2: Proces (eigen afbeelding)

In praktijk kon deze volgorde minder strak worden aangehouden. Het uitgevoerde literatuuronderzoek was niet langer relevant, te interviewen personen waren vaak drukbezet en de verkennende interviews werden pas na de p2 uitgevoerd, waardoor het onderzoek nog niet goed kon worden gedefinieerd en de eerste interviews algemener van aard zijn. Interviews leidde ook meerdere malen tot onvoorziene inzichten waardoor doelen en interviews in het proces werden aangepast. Het onderzoek kreeg daardoor een zeer exploratief karakter. Tijdens de analyse van de interviews bleek het wel mogelijk om overeenkomsten te duiden en conclusies te formuleren voor de nieuw gestelde vragen.

Beperkingen

Dit onderzoek had een aantal beperkingen.

Geïnterviewden

De geïnterviewden zijn gekozen uit verschillende partijen in de bouwsector. Er zijn consultants, projecteigenaren en een leverancier waardoor er een zo min mogelijk gekleurd beeld zou ontstaan. Het is echter niet uit te sluiten dat dit is gebeurd door het beperkte aantal geïnterviewden (13 ex. Verkennd onderzoek), het feit dat er alleen circulariteit promotors zijn geïnterviewd en de keuzestrategie voor geïnterviewden (voornamelijk persoonlijk aanraden door mentoren of geïnterviewden). Daarnaast waren sommige geïnterviewden minder op de hoogte van contracteringsprocessen dan verwacht en zijn de laatste 2 respondenten geïnterviewd aan de hand van een aangepaste vragenlijst vanwege samenwerking met CFP green buildings. Deze laatste 2 interviews worden ook gebruikt voor het oprichten van een platform voor de Green Deal circulaire gebouwen.

Contractanalyse

Naast beperkingen voor geïnterviewden waren er ook beperkingen voor de contractanalyse. Dit kwam vooral doordat mensen niet geneigd waren een contract snel te delen, en soms onderdelen niet wilde delen waardoor er beperkt analysemateriaal was. Daarnaast moesten de contracten worden geanonimiseerd en exacte citaten worden vermeden.

Proces TU

De laatste beperkingen werden gevormd door het proces op de TU. Er is slechts een gelimiteerde tijd beschikbaar waardoor onder andere de keuze moest worden gemaakt om het aantal interviews te beperken.

Daarnaast is er door het uitvallen en wisselen van mentor een tijdlang weinig feedback en assistentie geweest, waardoor er in de laatste maand grootschalige aanpassingen moesten worden gedaan aan het rapport.

Resultaat

Het uiteindelijke resultaat is een goed beeld van circulair contracteren in de bouwsector op dit moment. Daarnaast is er een voorstel voor een model voor de transitie naar circulariteit met bijbehorende contractconsequenties (voorblad). Het model komt niet direct voort uit de gestelde onderzoeksvraag maar bleek nodig omdat de keuze voor een contractvorm niet rechtlijnig is en per project kan verschillen. Het model is direct bruikbaar in praktijk en voldoet daarmee aan de oorspronkelijk gestelde eisen.

Prins, M., Mohamadi, & S., Slob, N.. (2015). Radical Circular Economy. Proceedings of the CIB joint international symposium-Going north for sustainability: Leveraging knowledge and innovation for sustainable construction and development, London (United Kingdom), 23-25 Nov. 2015; Authors version, IBEA Publications Ltd.